

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित
ग्राहक तक्रार निवारण मंच
कोल्हापूर परिमंडळ, कोल्हापूर

सं.क्र.काअ/ग्रातनिमं/कोप/केस क्र. ६९/२०१७-१८/ 101
आदेश

दिनांक: ०१/०५/२०१८

आदेश केस क्र. ६९/२०१७-२०१८

21 MAY 2018

21 MAY 2018

मे.राजमाता टेक्स्टाईल्स
प्रो. राहुल मोहन देवमोरे वॉर्ड. क्र.८/१३८४ ए
CS क्र. १८०१० सांगली रोड, इचलकरंजी

तक्रार
अर्जदार
(ग्राहक)

विरुद्ध

- १) कार्यकारी अभियंता (का) तथा नोडल ऑफीसर,
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
मंडल कार्यालय, कोल्हापूर
- २) कार्यकारी अभियंता,
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
विभागीय कार्यालय इचलकरंजी
- ३) उपकार्यकारी अभियंता,
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
'अ' उपविभाग इचलकरंजी

विरुद्ध पक्षकार

कोरम:-१.श्री ए.व्ही. देशपांडे, अध्यक्ष
२.श्री. पी.व्ही.. खपली, सदस्य सचिव,
३. श्री. पी. एस. पुजारी, ग्राहक सदस्य,

महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोग
(ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल)
विनियम २००६ मधील ८.२ चे तरतुदीनुसार

न्यायनिर्णय

मी ए.व्ही. देशपांडे अध्यक्ष, ग्राहक तक्रार.निवारण मंच. कोल्हापूर, खालीलप्रमाणे निर्णय देत आहे.

१. तक्रारदार मे.राजमाता टेक्स्टाईल्स. प्रो. राहूल मोहन देवमोरे, वॉर्ड.क्र. ८/१३८४ ए CS No. १८०१० सांगली रोड. इचलकरंजी जि. कोल्हापूर यांनी सदर गा-हाणे/ अपिल, अंतर्गत तक्रार निवारण कक्ष, कोल्हापूर यांच्या दिनांक १९.०१.२०१८ च्या आदेशावर व्यथित होऊन, दाखल केलेले आहे.

गा-हाण्याचे संक्षिप्त स्वरूप.

२. तक्रारदारांची थोडक्यात केस अशी की, तक्रारदारांनी वॉर्ड क्र. ८ /१३८४ CS No.१८०१० सांगली रोड. इचलकरंजी जि. कोल्हापूर या ठिकाणी पॉवर लूम करिता ९० KW चे औद्योगिक कनेक्शन ग्राहक क्र. २५०३८०३२२४५१, असे शाखा कार्यालय इचलकरंजी (पूर्व), 'अ' उपविभाग इचलकरंजी, शहर विभागीय कार्यालय इचलकरंजी यांचेकडून घेतलेले आहे. हा विज पुरवठा करत असताना विज वितरण कंपनीच्या संबंधीत अधिका-यांनी, विज वितरण कंपनीचा मीटर न बसवता तक्रारदारांस स्वखर्चाने मिटर विकत आणावयास लावलेला आहे, व त्यानुसार तक्रारदाराने एल अँड टी कंपनीचा, ३ phase 150/5 Amp. कॅपॅसिटीचा मीटर क्रमांक १४०७९७२१ असा विकत आणून तो विज वितरण कंपनीकडून दिनांक ०८.०१.२०१६ रोजी तपासणी करून घेऊन बसविलेला आहे. टेस्टिंग झालेनंतर मिटर टेस्टिंग लॅबोरेटरी इचलकरंजी यांनी सदर मिटरला सिल लावून तो सिल बंद केलेला आहे. व त्यांचा सिल क्रमांक तपासणी अहवालावर नमूद केलेला आहे.

३. तक्रारदारांचे प्रथम गा-हाणे असे आहे की, मा. विद्युत आयोगाच्या schedule of charges मंजूरी केस क्रमांक ७०/२००५ मधील दिनांक ०८.०९.२००६ च्या आदेशाप्रमाणे विज वितरण कंपनीवर ग्राहकांन खरेदी केलेल्या मिटरची किंमत ग्राहकांला अदा करण्याचे बंधन असताना देखिल विज वितरण कंपनीने सदरची मिटरची किंमत रु. २२,३६०/- त्यास परत केलेली नाही. मा. विद्युत आयोगाने सदर प्रकरणामध्ये सर्वच विज धारकाना मीटर उपलब्ध करून देण्याची कायदेशीर जबाबदारी विज वितरण कंपनीवर टाकलेली आहे. मा. विद्युत आयोगाच्या केस क्र. ७०/२००५ मधील दिनांक ०८.०९.२००६ च्या आदेशा विरुद्ध मा. अपिलेट ट्रायब्युनल फॉर इलेक्ट्रीसिटी यांच्याकडे अपिल क्र. २२/२००७ दाखल केले असता ते अपिल दिनांक १४.०५.२००७ रोजी फेटाळण्यात आलेले आहे. त्या निकाला विरुद्ध विज वितरण कंपनीने मा. सर्वोच्च न्यायालयामध्ये सिव्हील अपिल क्र. ४३०५/२००७ हे दाखल केले होते. ते अपिल देखिल दि. १०.११.२०१६ च्या निकालाने मा. सर्वोच्च न्यायालयाने फेटाळलेले आहे. त्यामुळे मा. राज्य आयोगाचा schedule of charges मंजूरी केस क्र. ७०/२००५ मधील आदेश कायम झालेला असून supply code २००५ व सदर प्रकरणातील आदेश या नुसार ग्राहकांला करावा आलेला खर्च ग्राहकांस परत करण्याची कायदेशीर जबाबदारी विज वितरण कंपनीवर आहे. तशाच स्वरूपाचे इतरही काही आदेश, उदा. केस क्र. ८२/२००६ दिनांक ०७.०५.२००७ रोजीचा, आयोगाने दिलेले आहेत. एवढेच नव्हे तर मा. राज्य आयोगाने पत्र क्र. ३९५५ दिनांक २०.०७.२०१७, या पत्राने विज वितरण कंपनीस "while on the subject, the Commission directs that MSEDCL should not collect any monies under any charge-item which is not defined under the Supply Code and /or the Order dated September 8, 2006" असे आदेश दिलेले आहेत. त्यामुळे तक्रारदारांस विद्युत मिटर खरेदी करावयास त्यास आलेला खर्च परत मागण्याचा अधिकार आहे.

...३...

४. तक्रारदाराचे दुसरे गा-हाणे असे की, अतिरिक्त कार्यकारी अभियंता, अ उपविभाग, इचलकरंजी यांनी पत्र क्र. ३६०१ दिनांक १४.११.२०१७ चे पत्र पाठवून तक्रारदारास असे कळविलेले आहे की, त्यांचा विज ग्राहक, ग्राहक क्रमांकाचा मिटर क्रमांक १४०७९७२१ हा मे-२०१६ पासून सप्टेंबर २०१७ पर्यंत R व Y फेज PT मिसिंग असल्याने अ.क्र. ३३.३३% स्लो व ६५.७८ % स्लो झालेला असून तसा अहवाल सदर कार्यालयास प्राप्त झालेला आहे. व त्या कालावधीचे एकूण ५,४१,२५० युनिटस्चे बिलिंग झालेले नसून त्याची रक्कम रुपये १६,१९,९१०/- इतकी होत असून सदर जादा बिलाची रक्कम तक्रारदाराने १५ दिवसाचे आंत म्हणजे दिनांक २७.११.२०१७ पर्यंत भरावी तसेच मंजूर भार ९० HP असताना तक्रारदार ९६ HP इतका वापर करित आहेत, त्यामुळे मिटरिंगसाठी लागणारी उपकरणे वारंवार ना दुरुस्त होत आहेत. तरी तक्रारदाराने जोडभार वाढवून घ्यावा असे कळविण्यात आले. तक्रारदाराचे कथनानुसार, जाबदार वितरण कंपनीची वरील कार्यवाही खालील कारणाकरिता अयोग्य व बेकायदेशीर आहे. :-

- १) मंजूर भार ९० HP असताना ९६ HP इतका वापर झाला असल्याने त्यामुळे मिटरिंगसाठी लागणारी उपकरणे वारंवार ना दुरुस्त होत आहेत. या विधानास कोणताही कायदेशीर किंवा तात्विक आधार नाही. सदर मिटरची कॅपॅसिटी १५०/५ इतका विद्युत भार सहन करण्यास व मोजण्यास सक्षम अशी आहे. मीटर व्यवस्थित ठेवणे ही कायदेशीर जबाबदारी वितरण कंपनीची आहे, व त्या कर्तव्याचे पालन वितरण कंपनीने न केल्याने वर नमूद केलेला आरोप तक्रारदारावर करण्यात आलेला आहे.
- २) Maximum Demand वाढला तर ग्राहक तक्रारदार विज बिलातून दंड भरीत असतात व त्या करिता मा. आयोगाने टॅरिफमध्ये तरतूद केलेली आहे.
- ३) विज वितरण कंपनीने मे-२०१६ ते सप्टेंबर २०१७ या प्रचंड मोठ्या कालावधीकरिता एकूण ५,४१,२५० युनिटस्साठी मिटर फॉल्टी(Faulty) असल्याच्या कारणावरून रक्कम रु. १६,१९,९१०/- इतक्या रक्कमेची मागणी केलेली आहे.
- ४) मिटर केव्हा तपासला, राज्य आयोगाच्या शेड्यूल ऑफ चार्जेस नुसार मिटर तपासणीची फी तक्रारदाराकडून भरून घेतली नाही, मिटर तपासणी करता ग्राहकांस हजर राहण्यास कळविलेले नाही.
- ५) जर मिटर मे-२०१६ पासून सदोष आहे.तर हा दोष ऑगस्ट-२०१७ मध्ये प्रतिवादी यांना विलंबाने, विज वितरण कंपनीचे कर्मचारी दरमहा तक्रारदाराचे कनेक्शनचे जागी भेट देत असताना, का समजला?
- ६) जे पुरवणी बिल देण्यात आलेले आहे. ते लेखापरीक्षण (Audited) बिल नाही. किंवा त्यावर कोणत्याही अधिका-याची सही व शिक्का नाही.
- ७) इंडियन स्टॅंडर्ड स्पेसिफिकेशन नुसार मिटरची परमिसीबल अॅक्युरसी, ही +/- ५% असल्याचे इंडियन इलेक्ट्रीसिटी रूल क्र.५४ नुसार नमूद आहे. त्यामुळे ३३.३३ % स्लो व ६५.७८ % स्लो ही रॅज मान्य करण्यासारखी नाही.
- ८) प्रतिवादी यांनी जोडलेल्या असेसमेंट शिटबाबत विद्युत शास्त्रानुसार अनेक शंका उपस्थित होतात. असेसमेंट शिटमध्ये भरमसाठ युनिट दाखविलेले आहेत.
- ९) जी काही सरासरी किंवा पुरवणी किंवा सुधारीत बिले विज वितरण कंपनीने तयार करून दिलेली आहेत. ती माहे नोव्हेंबर २०१७ मध्ये तयार केलेली असून ती मागील १९ महिन्यांपासून म्हणजे माहे २०१६ पासून आहेत. व हे विज वितरण विनियम क्र. २००५ च्या प्रावधानांच्या विपरीत आहे.

१०) विज वितरण कंपनीने आपल्या म्हणण्यामध्ये Meter Reading Instrument चा उल्लेख केलेला आहे. तथापि सदरचे उपकरण मिटर फॉल्टी आहे किंवा रिडींग दाखविण्याकरिता आहे हे स्पष्ट होत नाही. तसेच MRI ची कायदेशीरता, विज कायदयात व किंवा मिटरच्या मॅन्युअल मध्ये नाही. सदरचा मिटर (MRI) सध्या कोणाच्या ताब्यात आहे हे नमूद नाही. MRI असतानाही ग्राहकांचा मिटर प्रयोग शाळेत का तपासला यांचे स्पष्टीकरण नाही. ही बाब स्पष्ट आहे की, MRI हे मिटर रिडींग इनस्ट्रुमेंट असून मिटर फॉल्ट डिटेक्शन इनस्ट्रुमेंट नाही. जो मिटर विज वितरण कंपनीने तक्रारदाराच्या अपरोक्ष तपासला तो मिटर तक्रारदाराने स्वतः विकत आणलेला आहे, तो मिटर विज वितरण कंपनीने तपासणी नंतर स्वतःकडे बेकायदेशीररित्या ठेवून घेतलेला आहे. या सर्व आक्षेपावरून जाबदार विज वितरण कंपनीने सदरची मिटरची किंमत रुपये २२,३६०/-, शेडयूल ऑफ चार्जेस मंजूरी केस क्र. ७०/२००५ मधील आदेशाप्रमाणे दिनांक १०.०२.२०१६ पासून प्रत्यक्ष परताव्याच्या तारखेपर्यंत द.सा.द.शे. ७% दराने व्याजासह तक्रारदारास, तक्रारदाराच्या विज बिलातून एक रकमी क्रेडीट रूपांत परत देण्याचा आदेश व्हावा. प्रतिवादी यांनी केलेली असेसमेंट बेकायदेशीर असून रद्द होण्याचा आदेश व्हावा. व सप्लायकोड विनियम क्र. १५.४.१. नुसार विज मिटर फॉल्टी असल्याच्या कारणाने मागील केवळ ३ महिन्यांच्या कालावधीकरिता असेसमेंट करणे बंधनकारक असताना व या मंचाने अंतरिम आदेश क्र. केस क्र. ५१(२०१७-१८) नुसार ३ महिन्यांचे बिलापोटी आदेशात जमा केलेली अनामत रक्कम रुपये २,९०,०००/- ही पावती क्र. ६७८०६१२ दिनांक १३.१२.२०१७ नुसार तक्रारदारानी भरलेली रक्कम सदर असेसमेंट पोटी वर्ग करावी, ज्यामुळे तक्रारदाराने कोणतीही रक्कम भरावी लागणारी नाही, अशी मागणी केलेली आहे.

वि. प. यांची भूमिका.

५. सदर प्रकरणी जाबदार विज वितरण कंपनीने हजर होऊन आपले लेखी म्हणणे पुढील प्रमाणे मांडलेले आहे.

मे राजमाता टेक्स्टाईल्स यांना वॉर्ड.क्र. ८ घ.क्र.१३८४ सि.स.क्र. १८०१० सांगली रोड, इचलकरंजी येथे ९० HP/७५ KVA मंजूरभार मल्टीपार्टी यंत्रमाग कनेक्शन दि. १०.०२.२०१६ रोजी जोडणी करणेत आले. दि. २४.०८.२०१७ रोजी सहाय्यक अभियंता शाखा कार्यालय पूर्व इचलकरंजी 'अ' उपविभाग इचलकरंजी यांनी सदर कनेक्शनची तपासणी ग्राहक प्रतिनिधी समक्ष केली असून ग्राहक प्रतिनिधीची सही तपासणी अहवालावर आहे. सदर तपासणी अहवालानुसार ग्राहकास मिटरमध्ये R व Y फेजचे व्होटेज मिळत नसलेची कल्पना दिली व मिटर हा वितरण कंपनीच्या मिटर टेस्टिंग लॅबमध्ये तपासणी करणे आवश्यक असलेचे तोंडी कल्पना दिली. त्यानुसार सदर मिटरची बदली केली. नंतर इचलकरंजी विभागीय कार्यालयाच्या मिटर टेस्टिंग लॅबमधून दिनांक १५.०९.२०१७ रोजी त्या मिटरची तपासणी करण्यात आली. सदर अहवालामध्ये मिटर हा (-) ६५.७८% कमी नोंदी करत असलेचा व मिटरमध्ये V१ व V२ या फेजेसला व्होटेज मिळत नसलेचा अहवाल पत्र क्र. Sub.engg/MT Lab/Ichal/No.498 दिनांक १५.०९.२०१७ नुसार प्राप्त झाला. मिटर तपासणी करतेवळी हजर राहणेबाबत ग्राहकास सुचना देणेत आल्या होत्या. त्यानुसार ग्राहक प्रतिनिधी मिटर टेस्टिंग लॅबमध्ये हजर राहिले होते. तथापि तांत्रिक अडचणीमुळे त्यावेळी मिटर तपासणी करता आले नाही. सदर मिटरचा MRI तपासणी केला असता. ग्राहकास दिनांक २०.०५.२०१६ पासून R फेजचे Voltage मिळत नसलेचे व Y फेजचे Voltage मिळत नसलेचे आढळून आले. त्याचा अहवाल सोबत जोडला

सदर MRI वर मिळालेला अहवालानुसार Assessment करणेत आले व या कार्यालयाचे पत्र क्र. Add EE/A Sub Div/lch/T/3601 दिनांक १४.११.२०१७ नुसार ग्राहकास रु. १६,१९,९१०/- इतके १५ दिवसाचे आत म्हणजे दिनांक २७.११.२०१७ पर्यन्त भरणेबाबत कळवणेत आले. तसेच बिलाबाबत शंका असलेस उपविभागीय कार्यालयास संपर्क साधणेबाबत कळविले. त्यानुसार ग्राहक प्रतिनिधी यांनी दिनांक १४.११.२०१७ रोजी या कार्यालयास संपर्क साधला त्यावेळी ग्राहक प्रतिनिधीस मिटर टेस्टिंग रिपोर्ट MRI रिपोर्ट , या कार्यालयाकडून करणेत आलेले Assessment इत्यादी सर्व कागदपत्रे दाखविणेत आली व केलेल्या Assessment ची प्रत ग्राहक प्रतिनिधीस हस्तांतर केली. परिशिष्ट 'अ' मध्ये आपल्या कार्यालयास ग्राहकाने दाखल केलेल्या गा-हाणे बाबत या कार्यालयाचे म्हणणे खालील प्रमाणे :-

अ) ग्राहकाने L&T कंपनीचा मिटर क्र. १४०७९७२१, १५०/५ अ क्षमतेचा मिटर स्वखर्चाने आणले बाबत व या कार्यालयाकडून टेस्टिंग करून बसवलेने. मा. आयोग यांच्या Schedule of Charge केस क्र. ७०/२००५ आदेश दिनांक ०८.०९.२००६ चे पालन केले नाही असे म्हटले आहे. या बाबत आपल्या सविनय निदर्शनास आणणेत येते की,

१) सदर कनेक्शन हे मल्टीपार्टी P/L कनेक्शन या प्रकारात मंजूर करणेत आले. याच ठिकाणी सुकुमार आप्पासो देवमोरे ग्राहक क्र. २५०३८०१९३५७१ हे, आणखी एक, अशी दोन P/L कनेक्शन जोडणी करणेत आलेली आहेत. Com.Cir.151 सं.क्र.(PR/3/COS/35111) दिनांक २५.११.२०११ मधील अटी व नियम क्र. २ नुसार मल्टीपार्टी P/L कनेक्शन मधील सर्व साहित्य ग्राहकाने स्वखर्चाने आणणेचे असलेने ग्राहकाने गा-हाण्यात मांडलेल्या माननीय आयोग यांच्या शेड्यूल ऑफ चार्जेस मंजूरी केस क्र.२०७०/२००५ मधील दि. ०८.०९.२००६ च्या आदेशाचे पालन केले नाही. हे म्हणणे चुकीचे आहे.

ब) १) मे. राजमाता टेक्स्टाईल्स ग्राहक क्र. २५०३८०३२२४५१ या कनेक्शनची तपासणी सहाय्यक अभियंता शाखा पूर्व यांनी दिनांक १४.०८.२०१७ रोजी केली असता सदर ग्राहक ९६ HP इतका जोडभार वापरत असलेचे आढळून आले. ग्राहकाचा मंजूर भार ९० HP असताना ग्राहक ९६ HP इतका जोडभार वापरत असलेचे ग्राहकास पत्र क्र. ३६०१ दिनांक १४.११.२०१७ रोजीच्या या कार्यालयाच्या पत्रानुसार कळविणेत आले. कनेक्शन देतेवेळी जोडणेत आलेल्या मीटर मध्ये R-Phase Voltage दि. २०.०५.२०१६ पासून व Y-Phase Voltage दि. ०८.१२.२०१६ पासून मिळत नसलेचे MRI च्या रिपोर्ट नुसार दिसून येते व त्यामुळे मीटर मध्ये दिनांक २०.०५.२०१६ पासून ३३.३३% व ०८.१२.२०१६ पासून ६५.७८% कमी युनिट नोंद होत असलेचे निदर्शनास आले. सदरची बाब ही MRI च्या अहवालानुसार कालावधी निश्चित करणेत आला असून हा पूर्णतः तांत्रिक दृष्ट्या योग्य आहे व याबाबतची खात्री मीटर टेस्टिंग विभागाकडून टेस्ट करणेत आली असून सोबत अहवाल जोडणेत आलेला आहे. मीटर मध्ये KVAMD च्या कमी नोंदी या R व Y Phase चे Voltage मिळत नसलेने अनुक्रमे ३३.३३% व ६५.७८% इतक्या कमी नोंदी झालेने ग्राहक कितती जोडभार वापरतो हे या कार्यालयास समजून आले नाही. तथापि मीटर बदली केलेनंतर माहे नोव्हेंबर २०१७ मध्ये ग्राहकाचा KVAMD हा १०१ KVA इतका जोडभार जोडले असलेचे निदर्शनास येते. फेब्रुवारी २०१७ ते मिटर बदलेपर्यन्त ग्राहकास ३३ ते ३४ KVAMD इतकी नोंद मीटरमध्ये झालेची व त्यानुसार बिलिंग करणेत आलेले आहे. हे R व Y Phase च्या Voltage मिळत नसलेने ६५.७८% कमी प्रमाणात मीटरमध्ये नोंदी झालेल्या आहेत असे दिसून येते. यावरून मीटर योग्य प्रमाणात वाचनासाठी तिन्ही फेजचे Voltage मीटरला मिळणे आवश्यक आहे. हे नोव्हेंबर २०१७ च्या योग्य प्रकारे बिलिंग झालेमुळे दिसून येते. कनेक्शन जोडणी केलेपासून ग्राहकाने याच्या जोडणीमध्ये कोणत्याही प्रकारचा बदल केलेला नाही. त्यामुळे करणेत आलेली Assessment ही योग्य आहे.

[Handwritten signature]

२) Maximum Demand वाढला तर ग्राहक हे बिलातून दंड भरतच असतात हे ग्राहकाचे विधान या कनेक्शन बाबत चुकीचे आहे. कारण मीटर मध्ये KVAMD च्या नोंदी R व Y Phase चे Voltage मिळत नसलेने कमी झाल्या आहेत. त्यामुळे तक्रारदार ग्राहकास कधीही बिलातून दंड लावलेला नाही.

३) Spot Inspection Report वर सहाय्यक अभियंता शाखा कार्यालय पूर्व व ग्राहक प्रतिनिधी यांच्या सहया आहेत व ग्राहकास R व Y Phase चे Voltage मीटरमध्ये मिळत नसलेने कमी युनिटसची व KVAMD ची नोंद मीटरमध्ये झालेने याबाबत होणारी Assessment ची रक्कम भरावी लागणार असले बाबतची कल्पना ग्राहकास कनेक्शनची तपासणी करतेवेळी दिलेली आहे.

४) ग्राहकाने गा-हाण्यामध्ये नमूद केलेला विषय मीटर हा मे-२०१६ पासून सदोष आहे. तर हा दोष ऑगस्ट २०१७ मध्ये इतका विलंबाने का समजला? याबाबत आपणास सविनय निदर्शनास आणणेत येते की, सदर ग्राहक हा शाखा कार्यालय पूर्व अंतर्गत यांच्या कार्यक्षेत्रात येतो. सदर ठिकाणी २० Kw पेक्षा जास्त लोड असलेल्या ग्राहकाचे रिडींग हे बाहयस्त्रोत एजन्सी मार्फत घेतले जाते. सदर शाखा कार्यालय अंतर्गत एकूण ८४६९ ग्राहक व त्यामध्ये औद्योगिक व P/L ग्राहकांची संख्या ५७३ इतकी आहे. शाखा कार्यालयाकडून कनेक्शनची Sample Checking होत असतात. त्यामुळे सदर ग्राहकाची तपासणी माहे . ऑगस्ट २०१७ मध्ये करणेत आली. त्यावेळी वर नमूद केलेला दोष दिसून आला.

५) गा-हाण्यामधील मुद्दा क्र. ६ नुसार ग्राहकास कुठल्याही प्रकारचे (Audited) बिल देणेत आले नाही. व त्यावर अधिका-यांची सही नाही. सदर ग्राहकास या कार्यालया मार्फत दिनांक १४.११.२०१७ रोजी या कार्यालयाचे पत्र क्र. ३६०१ नुसार सदर मीटर मध्ये R व Y Phase PT Missing असलेमुळे अनुक्रमे ३३.३३% व ६५.७८% मीटर Slow असलेचा अहवाल प्राप्त झाला होता. सदर कालावधीत बिलिंग न झालेल्या युनिटची रक्कम रु. १६,१९,९१०/- आपण १५ दिवसाचे आत भरावी असे कळविणेत आले होते. सदर पत्राबरोबर कोणत्याही प्रकारचे Assessment बिल दिले गेले नव्हते. या उलट दि. १४.११.२०१७ रोजी ग्राहकाने उपविभागीय कार्यालयास भेट दिली असता सदर ग्राहकास विस्तृतपणे सदरची Assessment कशी व कोणत्या कालावधीसाठी लावण्यात आली हे समजावून सांगण्यात आले. त्याच बरोबर Assessment लावताना ग्राहकांच्या हिताची कुठे पायमल्ली होणार नाही याची पूर्णपणे काळजी घेणेत आली. सदरची Assessment Sheet ग्राहकाचे मागणी नुसार त्याला देणेत आली आहे.

६) ग्राहकाने नमूद केलेले Indian Standard Specification नुसार मीटरची Permissible Accuracy ही +5 to -5 इतकी असते. ३३.३३% व ६५.७८% Slow ही Range Permissible नाही. यावर इथे असे नमूद करू इच्छितो की, ३३.३३% व ६५.७८% Slow ही मीटरची Permissible Range नसून मीटरमध्ये असलेल्या R व Y Phase च्या Voltage मिळत नसलेने मीटरचे वाचन हे अनुक्रमे ३३.३३% व ६५.७८% कमी झाले व हे तांत्रिक दृष्ट्या बरोबर आहे, व हे मीटर टेस्टिंग युनिटच्या तपासणी अहवाला वरूनही समजून येते.

७) ग्राहकाने Assessment Sheet बाबत विद्युत शास्त्रानुसार काही शंका उपस्थित केलेचे नमूद केले आहे. त्यावर या कार्यालयाकडून सदर ग्राहकास दिनांक १४.११.२०१७ रोजी दिलेल्या Assessment sheet वरून सदर शंका विद्युत शास्त्राप्रमाणे उपस्थित व्हायला नको होत्या. तरी सुध्दा ग्राहकाच्या म्हणण्यानुसार Assessment च्या Sheet बाबत सर्व बाबी खालील प्रमाणे.

सर्व Assessment sheet मध्ये दोन प्रकारचे Calculation दाखवणेत आले आहे.

Table क्र.१

ज्यावेळी R-Phase Voltage मिळत नव्हते. दिनांक २०.०५.२०१६ ते १८.१२.२०१६ सदर कालावधी मध्ये मीटर हा ३३.३३% कमी करत असलेने सदर कालावधीमध्ये मीटर वर वाचन झालेले एकूण युनिट ३,६६,१६३ Units व ३३.३३% Slow असले कारणाने बिलिंग न झालेले एकूण युनिटस १,७०,२९८ हे TOD Tarrif नुसार प्रत्येक Zone Wise दाखविणेत आले आहे.

Table क्र.२

ज्यावेळी R व Y Phase Voltage मिळत नसलेने दिनांक १८.१२.२०१६ ते ०९.०९.२०१७ या कालावधीमध्ये दोन्ही Phase चे Voltage नसलेने मीटर वरील वाचन हे ६५.७८% कमी झालेले होते. त्यानुसार Table मध्ये नमूद केलेले सदर कालावधीत मीटर वाचन झालेले Units हे १,८५,४९९ Units व बिलिंग न झालेले युनिटस ३,७०,९५२ युनिटस एवढे सविस्तरपणे दाखविणेत आलेले होते. यावरून असे निदर्शनास येते की, ग्राहक अथवा ग्राहक प्रतिनिधीने सदर Assessment sheet ही तांत्रिक दृष्ट्या पडताळून बघितलेली नाही. तसेच ग्राहकाने विद्युत शास्त्राप्रमाणे ऑक्टोबर २०१७ च्या दाखविलेले बिलानुसार Calculation हे चुकीचे आहे. हे दिसून येते.

गा-हाण्यामधील मुद्दा क्र. ८ नुसार ग्राहकाने सरासरी किंवा पुरवणी वीज देयक दिलेचे नमूद केले आहे. परंतु सदर ग्राहकास मे-२०१६ पासून मीटर बदले पर्यन्त म्हणजे दिनांक ०९.०९.२०१७ पर्यन्त फक्त युनिटसचे बिलिंग झाले नाहीत. तेवढ्याच युनिटची बिल ग्राहकास पत्रा अन्वये कळविणेत आलेले आहे. यामध्ये कुठल्याही प्रकारचा सरासरी किंवा पुरवणी वीज देयक प्रस्तावित केलेले नाहीत.

ग्राहकाचा तक्रार अर्जाबाबत खालील कायदेशीरतेचा संदर्भ घ्यावाच लागेल.

संदर्भ:- १) विद्युत कायदा २००३ Section ५६

२) विद्युत लोकपाल यांची केस क्र. ७९/२०१७ (श्री अनिल सतीश गावटे विरुद्ध महावितरण)

३) विद्युत लोकपाल यांची केस क्र. १०४/२०१७(श्री अहमद एम. हुसेन विरुद्ध महावितरण)

या ठिकाणी वरील दोन्ही केसचा संदर्भ हा या केसमधील मीटरची पार्श्वभूमी सामाईक असल्या कारणाने देण्यात आलेला आहे.

संदर्भ क्र. १ :-

विद्युत कायदा २००३ Section ५६(३)अन्वये ग्राहकांची बिलिंग न झालेली रक्कम ही २ वर्षांपर्यन्त सदर ग्राहकाकडून वसूल करून घेण्यात येऊ शकते. या section अन्वये ग्राहकांची मीटर तपासणी केलेनंतर मागील २ वर्षा पर्यन्त आपणास Assessment काढता येते. सदर ग्राहकाचा कालावधी फक्त १७ महिन्याचा आहे व तो विद्युत कायदा २००३ नुसार आहे.सदर ग्राहकाने महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक मंडळचा Supply code १५.४ चा उल्लेख केला आहे, ज्यानुसार Assessment ही फक्त ३ महिने पर्यन्त लावू शकते परंतु ही केस मीटर जर ना दुरुस्त असेल तरच आपणास १५.४ चा आधार घेता येईल. वरील नमुद केलेप्रमाणे सदर ग्राहकांचा मीटर ना दुरुस्त नव्हता . पण R व Y Phase चे voltage मिळत नसलेमुळे ३३.३३% व ६५.७८% ती कमी वाचन करित होता.

संदर्भ क्र. २ :-

केस क्र.७९/२०१७ दिनांक ३१.०८.२०१७ विद्युत लोकपाल यांचे समोर झालेले सुनावणीमध्ये श्री अनिल सतीश गावटे या संदर्भिय ग्राहकाचा सुध्दा जानेवारी २०१६ ते जून २०१६ या कालावधीमध्ये R व Y Phase चे Voltage मीटरमध्ये missing होते. सदर केसमध्ये सुध्दा ग्राहकाने Supply code regulation १५.४.१ मध्ये Provision चा उल्लेख केला होता. सदर केस मा. विद्युत लोकपाल यांनी मीटर फॉल्टी नसून तो ६५.७८% slow recording करत आहे. त्यामुळे सदर कालावधीत महावितरणने निर्देशित केलेले विजबिल हे ग्राहकाने भरलेच पाहिजे असा निकाल दिला आहे.

संदर्भ क्र. ३ :-

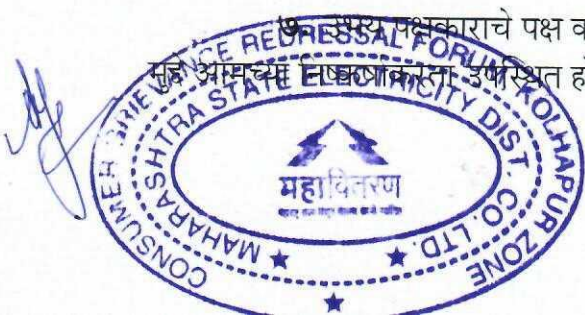
केस क्र. १०४/२०१७ दिनांक ०६.१२.२०१७ विद्युत लोकपाल यांचे समोर झालेले सुनावणीमध्ये श्री अहमद एम. हुसेन यां संदर्भिय ग्राहकाचा सुध्दा जानेवारी २०१६ ते फेब्रुवारी २०१७ या कालावधीमध्ये R व Y phase चे Voltage मीटरमध्ये missing होते. सदर केसमध्ये सुध्दा ग्राहकाने Supply code regulation १५.४.१ मध्ये Provision चा उल्लेख केला होता. सदर केस मा. विद्युत लोकपाल यांनी मीटर फॉल्टी नसून तो मीटर मधील Y phase मिळत नसलेने percentage ३३.३३% तो कमी वाचन करत होता. असा निकाल दिला आहे.

वरील उल्लेखित दोन्ही केसमध्ये MRI डेटामुळे R व Y phase चा Tamper Status Report मिळाला त्यानुसार सदरचे दोन्ही phase (R व Y) हे कधी आणि किती वाजता Fail झाले होते याबाबत माहिती मिळाली . त्यामुळे मा. विद्युत लोकपाल मुंबई त्यांनी Benefits under regulation 15.4 of Maharashtra Electricity Regulatory Commission(Electricity supply code & other condition of supply) regulations 2005 cannot given.असा आदेश पारीत केला आहे. त्यामुळे ग्राहकास प्रस्तावित करणेत आलेली Assessment ही योग्य आहे.

वरील सर्व बाबींचा विचार करुन मा. अध्यक्षाना अशी विनंती करणेत येते की, मे-२०१६ ते सप्टेंबर २०१७ या कालावधीमध्ये सुमोर ५,४१,२५० एवढे युनिटस् सदर ग्राहकांच्या मीटरमध्ये R व Y voltage मिळत नसले कारणाने बिलींग झालेले नाही. त्यामुळे Principal of natural justice नुसार ग्राहकाला दिलेले फरकाचे बिल हे त्याने वापरलेल्या विजेचेच असून त्याला अंशतः माफ करणे योग्य होणार नाही व वितरण कंपनीने तंत्रज्ञान युक्त मीटरचा योग्य वापर केल्यासारखे होईल.

६. प्रस्तुत प्रकरणाची सुनावणी दिनांक २६.०४.२०१७ व दि. २७.०४.२०१७ रोजी घेण्यात आली सुनावणीच्या वेळी तक्रारदारातर्फे त्यांचे प्रतिनिधी श्री हरिभाऊ खापरे तर विज वितरण कंपनी तर्फे कार्यकारी अभियंता श्री सागर मारुळकर हजर होते. उभयतांनी आपल्या युक्तिवादामध्ये आपआपल्या पक्ष कथनात व वर विस्तृतपणे नमूद केलेल्या कथनातील मुद्दे या मंचासमोर मांडले.

७. उभय पक्षांचा पक्ष कथन व त्यांचे तर्क करण्यात आलेला युक्तिवाद या वरून खालील मुद्दे आपल्या निष्पत्तीकरीता उपस्थित होतात.

<u>मुद्दे</u>	<u>निष्कर्ष</u>
१) तक्रारदारास वीज मिटर बसविण्याकरता आलेल्या खर्चाचा परतावा मागण्याचा अधिकार आहे काय?	नाही
२) तक्रारदाराकडून वि.प.ने केलेली अतिरिक्त वीज बिलाबाबतची मागणी योग्य आहे काय?	होय
३) अंतिम आदेश?	खालील प्रमाणे

८. आमच्या वरील निष्कर्षाची कारणे खालील प्रमाणे आहेत.

कारणे

मुद्दा क्र.१

१) प्रस्तुत प्रकरणात विद्युत जोडणी घेतेवेळी तक्रारदाराने स्वखर्चाने विद्युत मिटर, स्वतः खरेदी करून बसविलेले आहे व त्यास विज वितरण कंपनीतर्फे विद्युत मिटर देण्यात आलेले नाही .ही बाब उभयपक्षी मान्य आहे. तक्रारदाराच्या कथनानुसार विज वितरण कंपनीच्या अधिका-यांनी त्यास विज मिटर विकत आणण्याकरिता भाग पाडले होते. तर विज वितरण कंपनी तर्फे विज वितरण कंपनीचे म्हणणे असे आहे की, सदरचे कनेक्शन मल्टीपार्टी P/L कनेक्शन या प्रकारात मंजूर केलेले असल्याने वाणिज्य परिपत्रक १५१ PR/३ /COS/३५१११ दिनांक २५.११.२०११ मधील अटी व नियम क्रमांक २ अनुसार अशा कनेक्शनमधील सर्व साहित्य ग्राहकाने स्वखर्चाने आणण्याचे असल्याने त्यास स्व खर्चाने विज मिटर विकत आणण्यास सांगितलेले होते. त्यामुळे मा. राज्य आयोगाच्या शेड्यूल ऑफ चार्जेस मंजूरी केस क्र.७०/२००५ च्या पारित झालेल्या दिनांक ०८.०९.२००६ आदेशांचे कोणतेही उल्लंघन झालेले नाही, आणि ती कृती बेकायदेशीर नाही.

२) श्री हरिभाऊ खापरे, तक्रारदाराचे प्रतिनिधी यांनी या मंचासमोर मा. राज्य आयोगाच्या शेड्यूल ऑफ चार्जेस मंजूरी केस क्र. ७०/२००५ मधील दिनांक ०८.०९.२००६ चा आदेश तसेच त्या आदेशा विरुद्ध झालेले अपिलेट ट्रायब्युनल यांच्याकडील अपिल क्र. २२/२००७ मधील दिनांक १४.०५.२००७ चा आदेश व त्यावर मा. सर्वोच्च न्यायालयातदाखल झालेल्या सिव्हील अपिल क्र. ४३०५/२००७ मध्ये पारित झालेल्या निकालाकडे तसेच मा. राज्य आयोगाचे केस क्र. ८२/२००६ मधील दिनांक १७.०५.२००७ मधील निकाल तसेच महाराष्ट्र वीज नियामक आयोगासमोर केस क्र. ७९/२०१२ मधील दिनांक ०७.०८.२०१३ या निकालाकडे आमचे लक्ष वेधले. हे जरूर आहे की, या सर्व निकालामध्ये मा. राज्य आयोग व अपिल ट्रायब्युनल यांनी ग्राहकाला विज जोडणी देतेवेळी विज मिटर स्वखर्चाने बसवून देण्याची जबाबदारी विज वितरण कंपनीची आहे आणि जर सदर जोडणी आकार म्हणून मीटरची किंमत ORC वगैरे ग्राहकाकडून वसूल केले असतील तर ते परत करावेत असे आदेश केले आहेत. तथापि या सर्व निकालाचा साकल्याने विचार करता हे प्रकर्षाने दिसून येते की, एका विशिष्ट कालावधीमध्ये नवीन जोडणी देताना विज वितरण कंपनीने ग्राहकाकडून वसूल केलेले सर्व्हिस लाईन आकार, आऊट साईट कॉन्ट्रीब्युशन आकार, वीज मिटरची किंमत , ग्राहकांना व्याजासह परतावा करणेबाबत निर्देश दिलेले आहेत. तो कालावधी २० जानेवारी २००५ ते ३०.०४.२००७ असा कालावधी आहे. त्या पलीकडील कालावधीकरता सदरचे आदेश लागू नाहीत. तक्रारदाराची अशी कुठेही केस नाही की, वितरण कंपनीने स्वखर्चाने विज मिटरची किंमत वसूल करून घेतली असून सुद्धा स्वखर्चाने मिटर बसविण्याची सुक्ती केली आहे.

विज वितरण कंपनीने दिनांक २५.११.२०११ रोजी वाणिज्य परिपत्रक क्र. १५१ (PR-3/CoS/35111) यामध्ये सर्व हाय टेंशन / लो टेंशन पॉवरलूम कनेक्शन, Multi-partite Agreement अंतर्गत देण्याकरता नेमस्त करण्यात आलेल्या अटी व शर्ती नमूद केलेल्या आहेत. येथे हे उल्लेखनीय आहे की, तक्रारदाराच्या औद्योगिक प्रतिष्ठानात Multi-party Agreement अंतर्गत एकापेक्षा जास्ती कनेक्शन देण्यात आलेले आहेत. ही बाब तक्रारदारानी मान्य केलेली आहे. सदर परिपत्रकातल्या अटी व शर्ती क्रमांच्या २ अनुसार Multi-party कनेक्शन अंतर्गत विज जोडणी देण्यात करीता आवश्यक असलेला सर्व खर्च ग्राहक किंवा ग्राहकांनी करावयाचा आहे. हे परिपत्रक २०११ चे आहे. तक्रारदाराना २०१६ साली सदर योजने अंतर्गत कनेक्शन देण्यात आलेले आहे ही बाब तक्रारदाराना मान्य आहे. हीच या केसमधील आणि तक्रारदारातर्फे ज्या निकालांवर भिस्त ठेवण्यात आलेली आहे. त्या केसेसमधील तथ्यां (Fact) मधील फरक आहे. या कारणास्तव तक्रारदारानी ज्या ज्या केसेसचा आधार घेतलेला आहे. त्या केसेसचा निकाल या केसला लागू पडत नाही असे हया मंचाचे नम्र मत आहे. सबब तक्रारदाराची विज मिटरच्या किंमती परताव्याची मागणी कायदेशीर व योग्य नाही. ही बाब देखिल नमूद करणे आवश्यक आहे की, तक्रारदारांनी विज मिटरच्या किंमतीच्या पोटी रु. २२,३६०/- ची मागणी केलेली आहे. परंतु युक्तिवादा दरम्यान श्री मारुळकर यांनी तक्रारदार यांनी विकत घेतलेल्या विजमिटर खरेदीची पावती या कामी हजर केलेली आहे. आणि त्या पावतीवरून असे स्पष्ट दिसते तक्रारदांनी सदरचे मिटर हे फक्त ४,५००/- किंमतीला तर Hupen make 150/5 कॅपॅसिटीचे सीटी रक्कम रु. २८५०/- अशी एकूण रक्कम रुपये ७,३५०/-चा विकत घेतलेले आहे. या बिलावरून असेही म्हणता येईल की, तक्रारदाराची मागणी ही अप्रमाणीकपणाची आहे , याही कारणावरून तक्रारदारांची मागणी मान्य करता येत नाही. म्हणून मुद्दा १ चे उत्तर आम्ही नकारार्थी दिलेले आहे.

मुद्दा क्र.२

हा मुद्दा प्रस्तुत प्रकरणातील सर्वात मुख्य व महत्वाचा मुद्दा आहे.सदर मुद्दयाबाबत तक्रारदाराचे असणारे गा-हाणे आम्ही विस्तृतपणे वर नमूद केलेले आहे. त्यावरून एक गोष्ट निर्विवादपणे शाबीत होते की, पत्र क्र. ३६०१ दिनांक १४.११.२०१७ पत्राने अतिरिक्त कार्यकारी अभियंता, अ उपविभाग, इचलकरंजी , यांनी मे-२०१६ पासून सप्टेंबर २०१७ पर्यन्त सदर मीटरचा R व Y हे फेज मिसींग असल्याने सदरचा मिटर अनुक्रमे ३३.३३% ०व ६५.७८% स्तो झालेला असून त्या कारणाने सदर कालावधीचे एकूण ५,४१,२५० युनिटस्चे बिलींग झालेले नसून त्या युनिटस्चे एकूण बिल रु.१६,१९,९१०/- इतकी होत असून सदर बिल रक्कमेची पुरवणी मागणी तक्रारदार करून सदर रक्कम १५ दिवसांचे आंत म्हणजे दिनांक २७. ११.२०१७ पर्यन्त भरणा करण्याची मागणी केलेली आहे. ही बाब तक्रारदारानी मान्य केलेली आहे. सदर मागणीबाबत तक्रारदारानी जे जे मुद्दे आपल्या पक्ष कथनात व ग्राहकाचे प्रतिनिधीनी आपल्या युक्तीवादात उपस्थित केलेले आहेत. त्यांचा विस्तृत उल्लेख आम्ही या आदेशांत वर केलेलाच आहे. त्यांची पुनरावृत्ती करणे विस्तार भयापोटी आम्ही टाळलेली आहे. सदर मिटरबाबत जे काही तांत्रिक मुद्दे श्री खापरे यांनी उपस्थित केलेले आहेत. ते काही काळाकरता बाजूला ठेवले तर एक गोष्ट प्रकर्षाने निदर्शनास येते व ती म्हणजे वीज वितरण विनियम क्र. २००५ व सप्लायकोड विनियम क्रमांक १५.४.१ अनुसार विज मिटर फॉल्टी असल्याच्या कारणावरून मागील केवळ ३ महिण्याच्या कालावधीकरता असेमेंट करण्याचे बंधन असताना विज वितरण कंपनीने मे-२०१६ ते सप्टेंबर २०१७ या कालावधीकरता विज मिटर फॉल्टी असल्याच्या कारणावरून एकूण ५,४१,२५० युनिटस ची रक्कम मोठ्या रक्कमेची मागणी केलेली आहे.

विज वितरण कंपनीच्या कथनानुसार तक्रारदाराच्या विज जोडणी तपासणी केली असता MRI (meter reading instrument) च्या अहवालानुसार दिनांक २०.०५.२०१६ पासून R phase तर दिनांक ०८.१२.२०१६ पासून Y phase मिळत नसल्याचे आढळून आले आणि त्यामुळे सदर मिटरमध्ये दिनांक २०.०५.२०१६ ३३.३३% तर दिनांक ०८.१२.२०१६ पासून ६५.७८% कमी युनिट नोंद असल्याचे आढळून आले सदरचीबाब MRI अहवालानुसार आढळून आली व ती संपूर्ण त्या तांत्रिक दृष्ट्या योग्य आहे. त्यांची खात्री मिटर टेस्टिंग डिपार्टमेंट कडून करून घेण्यात आलेली असून त्यांचा अहवाल या कामी दाखल करण्यात आलेला आहे. जबाबदाराचे कथनानुसार विज वापराचे योग्य युनिटसची नोंद होण्याकरिता तीनही फेजचे व्होल्टेज मिटरला मिळणे आवश्यक आहे. जर एखादा फेजचे व्होल्टेज मिटरला मिळत नसेल तर ग्राहकांने वापरलेल्या विजेचे तंतोतंत युनिटस मिटरमध्ये नोंदविल्या जात नाहीत.

तक्रारदाराचे प्रतिनिधी श्री खापरे यांनी मिटर रिडींग इनस्ट्रुमेंट (MRI) बाबत आपल्या युक्तीवादात आणि पक्ष कथनात बराच उहापोह केलेला आहे. त्यांच्या कथनानुसार MRI हे उपकरण मिटर फॉल्टी आहे, हे दाखविण्याकरता असते किंवा रिडींग दाखविण्याकरता असते हे स्पष्ट होत नाही. तसेच MRI ची कायदेशीरता विज कायद्यात किंवा मिटरच्या मॅन्युअलमध्ये नाही. तसेच MRI हे उपकरण कोणाच्या ताब्यांत असते हे नमूद नाही. MRI अहवाल उपलब्ध असतानाही तक्रारदाराचा मिटर प्रयोग शाळेत का तपासला यांचे स्पष्टीकरण दिलेले नाही. त्यांचे कथनानुसार MRI हे मिटर रिडींग इनस्ट्रुमेंट असून ते मिटर फॉल्ट डिटेक्शन इनस्ट्रुमेंट नाही. श्री खापरे यांचे यांचे शेवटचे विधान हे त्यांच्या आधिच्या विधानाशी विसंगत आहे. एका ठिकाणी ते म्हणतात MRI हे उपकरण मीटर फॉल्टी दाखविण्याकरिता असते किंवा रिडींग दाखवताना असते हे स्पष्ट होत नाही. तर शेवटी ते म्हणतात MRI हे मिटर रिडींग इनस्ट्रुमेंट आहे .

श्री मारुळकर यांनी मिटर इनस्ट्रुमेंट याबाबत बरीच तांत्रिक माहिती या मंचासमोर विशद केली व त्याबाबत विज वितरण कंपनीने वेळोवेळी निर्गमित केलेली परीपत्रके या मंचासमोर हजर केली. ही सर्व परिपत्रके विज वितरण नियम २००५ व सप्लाय कोड अस्तित्वात आल्यानंतरची आहेत. मिटर रिडींग इनस्ट्रुमेंट हे तंत्रज्ञान मुख्यतः विज चोरीच्या घटना, विजेची /तुट रोखण्याकरता अस्तित्वात आणलेले आहे ते मुख्यत्वे संगणकीय तंत्रज्ञान आहे. त्या प्रणालीकरता ज्या मिटरस मधून डाटा बाहेर काढता येईल आणि त्यांचे संकलन केले जावू शकेल अशा विशिष्ट प्रकारचे मिटरस हे प्रत्येक ग्राहकांच्या ठिकाणी बसवणे आवश्यक केलेले आहे व त्या पध्दतीने बसविलेले आहे. श्री फेज वीज जोडणी ज्या ज्या ग्राहकांना देण्यात आलेली आहे. त्या त्या ग्राहकांच्या ठिकाणी तीन जिवीत वाहिनीद्वारे विज पुरवठा केला जातो. त्या विजवाहिनीवरील विद्युत भार ग्राहकांच्या मागणीनुसार उच्च दाबाचा असतो. तथापि विज मिटरची विज भार सहन करण्याची क्षमता अत्यंत कमी असते. प्रस्तुत प्रकरणांत तक्रारदाराना १५०/५ इतका Amp. भार देण्यात आलेला आहे ही बाब तक्रारदाराना मान्य आहे. तथापि तक्रारदाराच्या ठिकाणी बसविण्यात आलेले मिटर हे ५ Amp एवढ्याच कॅपॅसिटीचे आहे. ही बाब स्पष्टपणे दिसून येते. विज वापराचे युनिटची नोंदणी करण्याकरता सदर मिटरमध्ये करंट टॉन्सफॉर्मर व पोर्टेशियल टॉन्सफॉर्मर इत्यादी साधनांनी विद्युत भार कमी करून द्यावा लागतो. परंतु त्यांच वेळेला ग्राहकाला आवश्यक असणारा उच्च दाबाचा विज पुरवठा त्यास चालूच राहतो. ह्या जिवीत वाहिनीना R phase , Y phase , B phase या तांत्रिक नावाने संबोधले जाते. या प्रत्येक वाहिनीवर करंट टॉन्सफॉर्मर व पोर्टेशियल टॉन्सफॉर्मर बसवून मिटरला सहन होईल इतपत कमी दाबाचा विद्युत प्रवाह त्या मिटरमध्ये सोडला जातो, जेणे करून प्रत्येक फेजच्या विजेच्या वापराची नोंद मिटरमध्ये घेतली जाते. यापैकी एकाही फेजची सी.टी किंवा पी.टी. मध्ये विद्युत दाबास त्या फेजची नोंद इलेक्ट्रीक मिटरमध्ये होऊ शकत नाही.

परंतु विज ग्राहकांला विज पुरवठा अखंडीत सुरु राहतो. आणि तो विजेचा वापर करित राहतो.याला कारण विज ग्राहकांला देण्यात येणारा श्री फेज जोडणी /प्रवाह मिटर मधून प्रवाहित केलेली नसून मिटर या वाहिनीवर समांतररित्या (Parallel)बसविलेले असते. ते कनेक्शन सिरिजमध्ये नसते, जेणे करुन एखादी फेज जर बंद पडलीतर संपूर्ण विज प्रवाह खंडीत होईल. त्यामुळे ज्या विज वापराची नोंद झालेली नाही परंतु ग्राहकाने विज वापरलेली आहे . अशा प्रसंगी ग्राहकाने प्रत्यक्षात वापरलेल्या विजेचे मोजमाप कुठे तरी व्हावे या दृष्टीने MRI हे तंत्रज्ञान विकसित करण्यात आलेले आहे. आणि ते विद्युत विनियम २००५ नंतर विज वितरण कंपनी ,मा. विद्युत नियमक आयोगाच्या पूर्व संमतीने वापरत आहे व त्या संबंधी वेळोवेळी मार्गदर्शक तत्वे निर्गमित केलेली आहेत, असे कार्यकारी अभियंता श्री सागर मारुळकर यांनी या मंचाच्या निर्देशनास आणले आहे. जी गोष्ट विद्युत विनियम २००५ नंतर आस्तित्वात आली त्याबाबत विनियम २००५ मध्ये काही संदर्भ येतील अशी शक्यता नाही त्याकरिता सदर विनियमात योग्य संशोधन (Amendment) करणे आवश्यक आहे. जो पर्यन्त अशी अमेंडमेंट सदर विनियमात करण्यात येत नाही तो पर्यन्त प्रस्तुत प्रकरणांत विनियमात १५.४.१ चा तक्रारदाराना संदर्भ घेता येत नाही. त्यामुळे तक्रारदाराचे कथन की, ३ महिने मुदतीपेक्षा जास्त कालावधीचे असेसमेंट विज वितरण कंपनीने बेकायदेशीररित्या केलेले आहे व एवढ्या प्रचंड रक्कमेची बेकायदेशीर मागणी केलेली आहे, ही बाब मान्य करता येत नाही.

तक्रारदाराची मुख्य भिस्त उप अभियंता, मिटर टेस्टिंग प्रयोग शाळा इचलकरंजी यांच्या सदर मिटरच्या तपासणी अहवालावर आहे. सदर अहवालात तक्रारदाराचे मिटर फॉल्टी आहे व त्यांचे परसेंटेज ६५.७८ % इतके आहे. असे नमूद केलेले आहे. यावर अवलंबून राहून श्री खापरे यांनी विनियम १५.४.१ चा आधार आपल्या युक्तीवादात घेतलेला आहे. श्री मारुळकर यांनी संबंधीत काळाचे सदर विज जोडणीचे MRI अहवाल या कामी हजर केलेले आहेत. त्यातून हे स्पष्टपणे दिसून येते की, सदरचे कालावधीमध्ये R आणि Y फेजचे मापन सदर मिटरमध्ये होत नव्हते. त्या MRI अहवालावरून विज वितरण कंपनीने तक्रारदारांनी प्रत्यक्षरित्या वापरलेल्या परंतु मिटरमध्ये नोंद न झालेल्या विजेचे मुल्यमापन (Assessment) केलेले आहे. आणि त्याप्रमाणे मागणी केलेली आहे. वर नमूद केलेल्या तांत्रिक बाबी वरून MRI च्या अहवालाला अधिक महत्व द्यावे लागेल असा या मंचाचा निष्कर्ष आहे. सदर कालावधीत तक्रारदारांने वापरलेल्या विजेचा संपूर्ण डाटा MRI अहवालामध्ये उपलब्ध आहे. त्यामुळे तक्रारदाराला जादा विजेचा वापर केलाच नाही असे म्हणता येणार नाही. जी काही जादाची मागणी तक्रारदारांकडून करण्यात आलेली आहे ती त्याच्या विज वापरानुसारच आहे. ही बाब निर्विवादपणे या प्रकरणी शाबीत होते. वर नमूद केलेल्या कारणामुळे तक्रारदाराना विनियम १५.४.१ मधील तांत्रिक मुद्दा उपस्थित करता येत नाही.मा. विद्युत लोकपाल यांनी रिप्रेझेंटेशन नं. १०४/२०१७ तसेच रिप्रेझेंटेशन नं.७९/२०१७ मधील आपल्या,अनुक्रमे दिनांक ०६.१२.२०१७ व दि. ३१.०८.२०१७ या निकाल पत्रात MRI च्या डाटावर अवलंबून राहून ग्राहकांची सदोष मिटर व बिलिंगची तक्रार ना मंजूर केलेली आहे.मा. लोकपालाच्या निकाला विरुध्द जावून या प्रकरणी वेगळा निष्कर्ष काढावा असे या मंचाला वाटत नाही.

उभय पक्षकाराच्या युक्तीवादाचा आणि उपलब्ध असलेल्या कागदपत्राचा विचार करता तक्रारदारकडून अतिरिक्त विज बिलाची मागणी याचा अर्थ असा होतो की निष्कर्ष हे मंच काढीत आहे. सबब आम्ही मुद्दा क्र.२ चे उत्तर होकारार्थी दिलेले आहे.

(Handwritten signature)

मुद्दा क्र.३

वरील सर्व विवेचनावरुन आणि निष्कर्षावरुन प्रस्तुत तक्रार खारीज करावी लागेल असा या मंचाचा निष्कर्ष आहे. सबब आम्ही खालील आदेश पारित करित आहोत.

आदेश

- १) प्रस्तुतची तक्रार ना मंजूर करण्यात येत आहे.
- २) सदर आदेशाची अंमलबजावणी केल्याचे महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम २००६ ८.७ नुसार वि.प. यांनी मंचास कळवावे.
- ३) या निर्णयाविरुद्ध तक्रारदार यांना अपील करावयाचे असलेस त्यांना आदेशाच्या तारखेपासून ६० दिवसांचे आंत मा. विद्युत लोकपाल, केशवा. बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व) मुंबई यांजकडे करता येईल

एकमताच्या / बहुमताच्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्यात यावी.

मी माझा स्वतंत्र निर्णय स्वाक्षी
देत आहे.
(पी.एस. पुजारी)
ग्राहक सदस्य

(पी. व्ही. खपली)
सदस्य सचिव

(ए. व्ही. देशपांडे)
अध्यक्ष

मे. राजमाता टेक्स्टाईल्स, प्रो. राहूल मोहन देवमोरे, रा. इचलकरंजी ता.हातकणंगले जि. कोल्हापूर ग्राहक क्र. २५०३८०३२२४५१ या संबंधी दिलेल्या न्याय निर्णयाशी मी सहमत नसून मी माझे वेगळे मत देत आहे. तो या निर्णयाचा भाग समजावा.

न्याय निर्णय मुद्दा क्र.२ व वि.पं.ची भुमिका यामध्ये नमूद केलेली माहिती या संबंधी मी माझा स्वतंत्र न्याय निर्णय खालील प्रमाणे देत आहे.

तक्रारदार ग्राहक हे औद्योगिक विज ग्राहक असून त्यांची बॉर्ड क्र. ८/१३८४ CS No. १८०१० सांगली रोड, इचलकरंजी या ठिकाणी पॉवरलूम करिता ९० KW/ ७५ KVA चे औद्योगिक कनेक्शन ग्राहक क्र. २५०३८०३२२४५१ असे शाखा कार्यालय इचलकरंजी (पूर्व) 'अ' उपविभाग इचलकरंजी, शहर विभागीय कार्यालय इचलकरंजी यांचेकडून दिनांक १०.०२.२०१६ रोजी जोडणी करून घेतलेले आहे. हा वीज पुरवठा करत असताना विज वितरण कंपनीच्या संबंधित अधिका-यांनी, वीज वितरण कंपनीचा मीटर न बसवता तक्रारदार ग्राहकाने स्व:खर्चाने विकत आणलेला एल.अॅन्ड टी कंपनीचा ३ phase १५०/५ Amp कॅपॅसिटीचा मीटर क्रमांक १४०७९७२१ वि.वि.कं.कडून दि. ०८.०१.२०१६ रोजी रीतसर मीटर टेस्टिंग करून मीटर टेस्टिंग लॅबोरेटरी इचलकरंजी येथील मीटर सिल लावून व सिल बंद करून ग्राहकाच्या ठिकाणी रीतसर बसवला आहे.

दिनांक १४.११.२०१७ रोजी अतिरिक्त कार्यकारी अभियंता 'अ' उपविभाग इचलकरंजी यांनी पत्र क्र. ३६०१ चे पत्र ग्राहकास पाठवून कळविले आहे की, त्यांचा मीटर हा मे-२०१६ पासून सप्टेंबर २०१७ पर्यंत R व Y फेज PT मिसिंग असल्याने मीटर ३३.३३% स्लो व ६५.७८% स्लो झाल्याने त्या कालावधीचे एकूण ५,४१,२५० युनिटस्चे बिलिंग न झाल्याने त्याची एकूण सुमारे रु. १६,१९,९१०/- रक्कम भरणेची १५ दिवसांची नोटीस ग्राहकास पाठवलेली आहे. म्हणजे थोडक्यात प्रतिवादी विज वितरण कंपनीने मे-२०१६ ते सप्टेंबर २०१७ या १७ महिन्यांच्या कालावधी मध्ये मीटर स्लो/फॉल्टी आहे म्हणून एकूण ५,४१,२५० युनिटस् ची रु. १६,१९,९१०/- इतक्या मोठ्या रक्कमेची मागणी केलेली आहे.

वास्तविक अधिनियम १४.४.१ प्रमाणे वितरण परवाना धारक कंपनी सर्व ग्राहकांना मीटरच्या नियतकालीक तपासणीस व देखभालीस जबाबदार राहिल असे स्पष्ट म्हटलेले आहे. वि.वि.कं.च्या कथनानुसार मीटरमध्ये R व Y फेजचे रिडींग मे-२०१६ पासून येत नाही, हा दोष सप्टेंबर २०१७ मध्ये वि.वि. कंपनीस इतक्या विलंबाने का समजला? हा प्रश्नाचे समाधानकारक खुलासा प्रतिवादी वि.वि. कंपनीचे अधिकारी देऊ शकले नाहीत. तसेही संबंधित ग्राहकाच्या कनेक्शनच्या जागी वि.प. कंपनीचे कर्मचारी दरमहा भेट देत असतात. या ठिकाणी संबंधित अधिकारी कर्मचा-यांनी त्यांच्या कर्तव्यामध्ये कसूर केली आहे. असे स्पष्टपणे सांगावयास वाटते. दिनांक २४.०८.२०१७ रोजी सहाय्यक अभियंता शाखा कार्यालय पूर्व इचलकरंजी अ' उपविभाग इचलकरंजी यांनी सदर कनेक्शनची तपासणी केली त्यावेळी त्यांना R व Y फेजचे व्होल्टेज मिळत नसल्याची जाणीव झाली. त्यानंतर दिनांक १५.०९.२०१७ रोजी त्यामिटरची इचलकरंजी विभागीय कार्यालयाच्या मीटर टेस्टिंग लॅबमधून तपासणी करण्यात आली. पहिल्यांदा मीटर तपासणी वेळी ग्राहकाला बोलावले होते. परंतु तांत्रिक अडचणीमुळे त्यावेळी मीटर टेस्टिंग होऊ शकले नाही. नंतर मात्र ग्राहकाला न बोलावता मीटर टेस्टिंग केले गेले. यामध्ये प्रश्न असा उपस्थित होतो की, ग्राहकाचा मीटर केव्हा तपासला? मीटर तपासणी वेळी ग्राहकास का बोलावले नाही? ग्राहकाच्या अपरोक्ष त्याचा मीटर तपासणी करण्याचे नेमके कारण काय? या बाबींचे वि.वितरण कंपनीकडून योग्य समाधानकारक कारणे देवून निरसन झाले नाही. वास्तविक S.O.P. प्रमाणे ग्राहकांच्या समोर त्यांच्या मीटरचे टेस्टिंग करणे अपेक्षित आहे. तसेच ग्राहकाने स्वतःची रक्कम घालून मीटर आणलेले आहे. ते वि.वि.कंपनी माहे सप्टेंबर २०१७ मध्ये टेस्टिंगसाठी काढून नेले ते आजतागायात त्यांना परत केले नाही व आपल्याकडेच ठेवून घेतलेले आहे, ते का आजपर्यंत परत केले नाही. याचेही समाधानकारक सुनावणीवेळी खुलासा करता आला नाही.

दिनांक १५.०९.२०१७ रोजी मीटरची तपासणी केल्यानंतर त्यांचा अहवाल पत्र क्र. Sub.Engr/MT Lab/Ichal/No.४९८ दिनांक १५.०९.२०१७ मध्ये स्पष्ट शब्दात मीटर फॉल्टी असल्याचे नमूद केलेले आहे. सबब मीटर सदोष असताना देयक तयार करताना अधिनियम १५.४.१ असे सांगतो.

अधिनियमाच्या भाग १२ आणि भाग १४ मधील तरतुदीना अधीन राहून मीटर सदोष असेल तर तपासणी अहवालाच्या निष्कर्षानुसार तयार करण्यात आलेली देयके व त्यासोबत तपासणी अहवाल पाठवला असेल तर मीटर सदोष असल्याचे ज्या महिन्यात निदर्शनास आले असेल त्या महिन्याच्या मागील जास्तीत जास्त ३ महिन्यांच्या कालावधीतील ग्राहकाच्या देयकाची रक्कम समायोजित करण्यात येईल.

आमच्या निष्कर्षानुसार सदर ग्राहकाचा मीटर हा फॉल्टी आहे. तसा अधिकृत टेस्टिंग लॅबोरेटरीचा अहवालही आहे. तसेच मीटर फॉल्टी आहे त्यांचे MRI Reading प्रमाणे बिल द्यावे अशी प्रतिवादीची कोणतीही भूमिका सदयस्थितीतल्या या न्याय व्यवस्थेत घेता येणार नाही मा. आयोगाच्या सप्लाय कोड विनियमात मीटर फॉल्टी असेल तर कोणती कायदेशीर कारवाई करायाची यांची निश्चिती केलेली आहे. त्यामुळे वि.वि.कंपनीने ग्राहकाच्या अपरोक्ष मीटर तपासूनही त्याचा तपासणी अहवाल हा मीटर Beyond the permissible limit - error दाखवत असलेने तसेच Low Test ला मीटर पूर्णपणे सदोष आहे हे दिसून येते. सबब अधिनियम १५.४.१ नुसार ग्राहकाचे जादा वीज देयक दुरुस्त होणे आवश्यक आहे.

आदेश

- १) अधिनियम १५.४.१ नुसार ग्राहकाचे जादा आलेले वीज देयक दुरुस्त करून द्यावे.
- २) कसूरदार अधिकारी कर्मचारी यांचेवर योग्य ती शिस्तभंग कारवाई व्हावी

(Signature)
9.5.2018

दिनांक : ०९.०५.२०१८

(प्रशांत पुजारी)

सदस्य, ग्राहक तक्रार निवारण मंच, कोल्हापूर

